

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 370. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm11000/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Selskab under forskjellige Navne, hvoraf «Dydsforbundet» er blevet mest bekendt, [og] udstrakte [sin] Virksomhed til alle Sider; og hvor meget eller hvor lidet alt saadant har bidraget til Opstanden 1813 og dens lykkelige Udfald, saa bidrog det immer noget og tilskreves meget; Steffens fulgte Blüchers Hovedkvarter lige til Paris; mangfoldige Studenter gjorde Togene med, og Jahn anførte selv en hel Trop af sine Svingsere; og under Krigen traadte en ny Ildspruder fra Rhineggen i prejsisk Tjeneste, med sin rhinske Merkur, som Pariserne skal have kaldt den femte Stormagt, de havde imod sig.

Lægger man alt dette sammen, og lægger man til, at selv efter den Wiener-Kongres-Akt skulde der i hele Tyskland indføres folkelige Forfatninger og herske saa megen Frihed baade i Tro og Tænkning, i Tale og Skrift, i Handel og Vandel, som muligt, da indsér man let, at det prejsiske Monarki, med sine polske, sachsiske, pommerseke og rhinske Bestanddele, maatte finde Anførselen for det frisindede og folkelige Parti meget ubekvem, saa det kunde let blive hange for sig selv og sine Ildtropper, der blev ved at brænde, hvor meget man end bad dem, nu, da Koldsindighed tjente alle bedst, at slaa Vand i Blodet.

Den lille Aarsag, om ikke til store Begivenheder, saa dog til stor Forskrækkelse, mange Ubehageligheder og tykke Protokoller, var Studenter-Gildet paa Wartburg 18de Oktober 1817, som vi derfor maa betragte lidt nærmere, end det ellers var Umagen værdt.

1817 var, som man véd, det lutherske Jubelaar for Reformationen, og Studenterne i Jena gjorde nu vitterligt, at de vilde holde en Fest i den Anledning den 18de Oktober, som var Aarsdagen [for] Slaget ved Leipzig, der reddede Tyskland fra Napoleon, og at denne Tvillingfest skulde holdes paa det gamle Slot Wartburg ved Eisenach, navn-kundigt fra Middelalderen af en poetisk Væddestrid om

Frankrigs og Tysklands Fortrin, og berømt fra Reformationstiden af Luthers Ophold dér, [da] han var gjort fredløs eller, som det hed, erklæret i det romerske Riges Akt. Hertil indbød Jenensere Studenter fra hele Tyskland; men det var naturligvis kun paa protestantiske Universiteter, man søgte det, og selv dér saa lidt, at hele Flokken kun blev imellem 4 og 500, hvoraf de halve omtrent var Jenensere. Man gik nu paa Stads, i gammel-tysk Dragt, fra Eisenach op til den gamle Borg, holdt politiske Taler, sang gamle lutherske Salmer, lyste Kirkens Velsignelse, spiste og drak og gik saa i Aftensang i Eisenach med Landeværnet, — helligt og søgt hulter til hulter, — og sluttede med en stor Lystild paa den nærliggende Bavn. Da nu Luther 1517 havde smidt Pavens Bandbulle paa Ilden, fik en Del Studenter, som det synes, uden foregaaende Aftale, i Sinde ogsaa at smide en Del Bøger, de ikke kunde lide, eller dög Titlerne, paa Baalet, og dertil lejedes en Korporal-Stok, en stiv Pisk og et Soldater-Snerliv, der paa sine Steder i Nordtyskland var noget væsentligt ved Krigsstanden.

I en munter Tid vilde man lét ad alt dette, især i Nordtyskland, hvor man var vant til at betragte langt farligere Lejer som uadskillige fra det raske Studenter-Væsen; men i hine mørke, mistænkelige og tungsindige Dage ansaa man det for et klart Tegn paa en gruelig Sammenrottelse mod alt det bestaaende, der snart vilde føre til en Revolution ligesom den franske eller endnu værre, og det saa meget mere, som Studenterne ved Wartburg havde taget Sakramentet paa at gjøre deres bedste til et mere alvorligt Liv og Studium, til Opbævelse af alle de saakaldte Landsmandsskaber paa Universiteterne og Oprettelse af venlig Forbindelse mellem alle tyske Studenter.

Naar nu Regeringerne behandler saadanne Smaating som Statssager, da gjør de dem naturligvis paa en Maade

